

Katrine Winkel Holms prædiken 2. søndag efter helligtrekonger

Taler

Katrine Winkel Holm
Sognepræst

Dato

14. januar 2024

Sted

Sct. Mikkel Kirke, Slagelse

Omstændigheder**Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 4, vers 3-26

Mange blev overraskede over, hvor dybt vi blev berørt, da vi for to uger siden fik at vide, at vores dronning i dag går af og en ny konge træder til. Selv blandt den skrumpende skare af republikanere, vi har her i landet, var der mange, der blev bevægede pga. tronskiftet. De kunne bare ikke forklare *hvorfor*. Kongehus og monarki rører nogle dybe strenge i os. Det går på tværs af det rationelle og det kan være angstprovokerende for selverklærede rationelle, moderne mennesker.

Men i stedet for at føle ubehag ved følelsen, fordi den *ikke* er rationel, kan denne oplevelse og kongehuset i almindelighed tjene til at minde os om, at de største ting i tilværelsen ikke er rationelle.

Kærlighed kan ikke forklares af fornuftens vej.

Det gælder kærlighed til familie, til ægtefælle og det gælder også kærligheden til vores land. Det sted, vi er vokset op og hvor vi har vores rødder.

Vi synger om at vores land er yndigt, men sagen er jo:

Vi elsker ikke Danmark, fordi det er et yndigt land. Hvis vi kaster et koldt og objektivt blik på den danske geografi, må vi nok erkende, at der rent faktisk findes steder og lande, der er smukkere, flottere og mere maleriske - mere yndige.

Når Danmark for os er et yndigt land, er det fordi det er vores land, som vi elsker.

Set med kærlighedens blik *bliver* vores land smukt. Og på samme måde har vi i de sidste uger set vi på vores dronning gennem et halvt århundrede med

kærlighedens blik. Det er, tror jeg, forklaringen på, den voldsomme, til tider lidt for voldsomme, hyldest af dronning Margrethes person, vi har oplevet. Når vi hylder vores monark, udtrykker vi taknemlig over for hende, der har tjent vores land så længe.

Den til enhver tid siddende monark er nemlig lige præcis symbol på landet. Regentens opgave er at personificere Danmark – landet gennem 1000 år. Den røde tråd i vores ældgamle historie.

Det gør dronningens og, fra i dag, kongens opgave til noget ophøjet og vigtigt. Men det gør ikke *personen* bag monarken til noget ophøjet og specielt og tilbedelsesværdigt.

Og en bestemt del af kongens titel viser det meget tydeligt. Det er jo nemlig sådan, at konger her i landet de sidste 900 år har båret titlen: Konge af Guds nåde. Den første der bar denne titel var kong Niels, der blev konge i 1103, den seneste var vores afgående dronning, der jo har båret titlen. Margrethe den anden, af Guds Nåde Danmarks Dronning.

Titlen er ophøjet, men den, der især ophøjes i titlen er ikke monarken, men Vorherre.

Det er Gud, kongen kan og skal takke for sin krone, ikke sig selv.

Det gælder for kongen ligesom det gælder for os alle sammen: Det vi har opnået i livet kan vi takke Gud for mere end os selv

At Guds nåde er vi det, vi er.

Og jo højere en person er placeret, jo vigtigere er det at erindre det.

Det piller personen ned, man kan også sige, at det fritager personen fra den tunge byrde der følger med en særlig opgave, med et særligt embede.

Det er takket være Guds nåde, at kronprins Frederik i dag bliver kong Frederik X. Den erkendelse gør kronens tyngende vægt lettere. For så er det afgørende ikke om han er dygtig til at male, løbe eller ferm til at føre intellektuelle samtaler. Det afgørende er at han trofast udfører sin opgave som Danmarks konge. Den opgave han af Guds nåde er blevet påført.

Og den erkendelse gør også – og bør gøre - ham ydmyg, så han forstår at han står til ansvar, ikke bare for Billedbladet og medierne og meningsmålingerne, men

over for en usynlig magt. Over for den Herre, der står over os alle. Kongernes konge.

Det er det fundament, vi alle lever på. Det er i Hans hånd, vores fremtid hviler. Og vores lands fremtid hviler.

Derfor vil vi også i dag bede for den nye konge, Danmark har fået og ønske ham Guds velsignelse i hans gerning. Det får han brug for.

Vores afgående dronning sagde engang:

”Troen er mit faste holdepunkt, når tingene ellers kan vælte om ørerne på en”.

Det er sande ord især når vi fokuserer på det er genstand for tro, ikke troen selv, for den kan sørme godt vakle. Men Ham, vi bekender os til, Han vakler ikke, men udgør et fast holdepunkt, der står over os alle og står fast når alt andet vælter.

Det er også det, kvinden i dagens evangelium får at vide. Og lad os så endelig vende os mod det.

Baggrunden er speciel. Kvinden er samaritaner, en del af det israelitiske folk, der i modsætning til flertallet ikke mente at templet i Jerusalem var det rigtige sted at tilbede Gud, men derimod var af den opfattelse, at bjerget Garizim i Samaria var det sted, hvor man tilbad Gud på den sande måde.

Kvinden ved tydeligvis ikke hvem den fremmede mand er, hun møder, og hun vil derfor gerne vide, hvad han, Jesus, mener om den ting:

Skal man tilbede Gud på bjerget Garizim eller skal man tilbede Gud i templet i Jerusalem?

Og han fører hende væk fra de to håndfaste steder, ind i fremtiden til den tid, som alle ventede på, den dag hvor Messias kommer. Til den tid skal man hverken tilbede Gud i templet eller på bjerget, men i ånd og sandhed, siger Jesus.

Kvinden er helt med og siger: ”Jeg ved, at Messias, Kristus skal komme, når han kommer, vil han sige os alt”:

Og så afslører Jesus endelig, HVEM han er: ”Det er mig.” Jesus er den, der var der i begyndelsen.

Han giver hende mulighed for allerede nu at tilbede Gud i ånd og sandhed. For det er sådan skal vi tilbede Gud.

I ånd og sandhed. Og så er det underordnet, om vi tilbeder ham i Sct. Mikkels kirke i Slagelse eller Jerusalem eller Rom. Tilbedelsen af Gud ikke er bundet til særlige fysiske steder. Den er bundet til sandheden om Ham, der kender sandheden om os

På den kongekrone, som i sin tid blev lavet til Christian IV, er der en særlig figur, der siger noget om det. Her, over kongens pande, ser man på kronen en pelikan, der hakker sig i brystet for at nære sine unger. Den selvopofrende pelikan er billedet på Jesus, der ofrer sig selv for os.

Hans selvopofrelse skal samtidig være et forbillede for kongen i hans gerning. Han skal være rede til at ofre sit blod for sit land. Men først og fremmest får kongen på sin krone en erindring om, at han som ligesom os andre har brug for Guds tilgivende nåde, som kommer i stand, fordi Jesus ofrer sig selv sådan som pelikanen ifølge traditionen gør.

Derfor skal vores konge bøje knæ for Ham, der er kongernes konge. Og vi skal huske, at kongen kun er et almindeligt, fejlbarligt menneske og som sådan har brug for overbærenhed og ja, nåde.

Kongen på sin side skal kende sin plads og sin opgave og sammen med os bede Gud bevare den plet på jorden, som vi har arvet uskadt og velbevaret ind i den fremtid, der venter os og vores land.
Amen.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

2. søndag efter helligtrekonger, Anden tekstrække, Kongehuset, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet, Tidehverv

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/katrine-winkel-holms-praediken-2-sondag-efter-helligtrekonger>